

گنجینه سوال رایگان

+ پاسخ تشریحی

یاوران دانش

راه های ارتباطی با ما:

www.Dyavari.com

۰۲۱-۷۶۷۰۳۸۵۸

۰۹۱۲-۳۴ ۹۴ ۱۳۴

۱- آرایه‌های «تشخیص - واج‌آرایی - واژه‌آرایی - تشبیه» به ترتیب در کدام یک از ابیات زیر دیده می‌شود؟

- (الف) چند از این الفاظ و اضممار و مجاز / سوز خواهم سوز با آن سوز ساز
(ب) ای لب لعل تو مهر لب شیرین سخنان / گوی چوگان خم زلف تو سیمین ذقنان
(ج) دیگر ای باد حدیث گل و سنبل نکنی / گر بر آن سنبل زلف و گل رخسار آبی
(۱) ب - الف - ج - الف (۲) ج - ج - ب - الف (۳) الف - ب - ج - ج (۴) ج - الف - ب - ب

۲- آرایه‌های کدام گزینه، همگی در بیت زیر دیده می‌شود؟

- «همچو خاک و باد و آب و آتش است در هر صفت / عمر باد و امر باد و لطف باد و نور باد»
(۱) تناسب - واج‌آرایی - سه تشبیه
(۲) چهار تشبیه - واژه‌آرایی - واج‌آرایی
(۳) تضاد - واژه‌آرایی - دو تشبیه
(۴) تشخیص - واژه‌آرایی - چهار تشبیه

۳- در کدام گزینه همه ارکان تشبیه به کار رفته است؟

- (۱) دل گرفتار بلای عشق توست / جان شهید کربلای عشق توست
(۲) مرا کز جام عشقت مست گشتم / وصال و هجر یکسان می‌نماید
(۳) سینه باید گشاده چون دریا / تا کند نغمه‌ای چو دریا ساز
(۴) گویند روی سرخ تو سعدی که زر کرد؟ / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم

۴- در کدام گزینه هر دو نوع تشبیه وجود دارد؟

- (۱) گاهی که سنگ حادثه از آسمان رسد / اول بلا به مرغ بلند آشیان رسد
(۲) نگارش دهد گلبن جویبار / در آینه آب رخسارها
(۳) تلمیذ بی‌ارادت عاشق بی‌زر است و رونده بی‌معرفت، مرغ بی‌پر
(۴) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

۵- با توجه به قلمرو زبانی نثر عراقی، در متن زیر چند خطا یافت می‌شود؟

- «تاریخ‌نویسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم به اسلوب فنی رواج یافت؛ هرچند نمونه‌هایی با نثر ساده نیز در میان تاریخ‌های این دوره یافت می‌شود. در مقدمه کتاب «انوار سهیلی» که قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده درباره تیمور است، می‌خوانیم: «امیر تیمور به من دستور داد که ساده بنویسم؛ به طوری که عامه مردم بفهمند.» تاریخ‌نویسی از اواخر دوره مغول شروع شد و حاشیه‌نویسی‌های متعددی نیز به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت.»
(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۶- نوع تشبیه، در کدام گزینه، با عبارت زیر یکسان نیست؟

- «تلمیذ بی‌ارادت، عاشق بی‌زر است و رونده بی‌معرفت، مرغ بی‌پر.»
(۱) آتش است، آب دیده مظلوم
(۲) حریر باورم از شعله ندامت سوخت
(۳) زهره شیر است مرا، زهره تابنده شدم
(۴) تو سرو جویباری، تو لاله بهاری

۷- آفرینندگان آثار زیر، به ترتیب به چه سبکی شعر می‌سرودند؟

«خداوندنامه - گنجینه نشاط - سبک‌شناسی - مکاتیب - جمشید و خورشید - لمعات»

- (۱) عراقی - خراسانی - هندی - هندی - عراقی - خراسانی
(۲) خراسانی - هندی - عراقی - خراسانی - خراسانی - عراقی
(۳) هندی - عراقی - خراسانی - عراقی - هندی - خراسانی
(۴) خراسانی - عراقی - خراسانی - عراقی - عراقی - عراقی

۸- از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، در متن زیر چند خطا وجود دارد؟

«شاه نعمت‌الله ولی، از شاعران قرن هشتم است که در فقه و فقهت، مقامی بلند داشت. از دیگر شاعران قرن هشتم، جامی است که کتاب بهارستان را به تقلید از بوستان سعدی نوشت و مثنوی‌هایی به پیروی از مولوی سرود که نفحات‌الانس یکی از آنها است. او از شاعران سبک هندی محسوب می‌شود.»

- (۱) ۷ مورد (۲) ۵ مورد (۳) ۴ مورد (۴) ۶ مورد

۹- در کدام ابیات به ترتیب، تشبیه فشرده‌ی اسنادی و اضافی دیده می‌شود؟

- (الف) فردا که پیشگاه حقیقت شود پدید / شرمنده رهروی که عمل بر مجاز کرد
(ب) هر شب‌نمی در این ره صد بحر آتشین است / دردا که این معما، شرح و بیان ندارد
(ج) جانا کدام سنگ دل بی‌کفایت است / کو پیش زخم تیغ تو، جان را سپر نکرد
(د) اگر نه عقل به مستی فرو کشد لنگر / چگونه کشتی از این ورطه‌ی بلا ببرد

- (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) ج - ب (۴) د - الف

۱۰- در متن زیر، چند خطا دیده می‌شود؟

«مولانا جلال‌الدین بلخی، از شاخص‌ترین شاعران عارف است که در دو محور اندیشه و حکمت آثار جاودانه‌ای پدید آورد. او در مثنوی معنوی و دیوان شمس، بسیاری از معارف بشری و مسائل عرفانی را بیان کرده است. از میان آثار مثنوی مولانا، فیه ما فیه و مکاتیب را مولانا گفته و شاگردان نوشته‌اند و مجالس سبعة، مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست. اثر اخیر، سبک نثر وی را بیش‌تر و بهتر نمودار می‌سازد.»

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۱- کدام گزینه، درست است؟

- (۱) نثر کتاب‌های «طبقات ناصری و مرصاد العباد»، ساده است و کتاب‌های «تاریخ و صئاف و تاریخ جهانگشای جوینی» نثری پیچیده دارند.
(۲) حذف افعال به قرینه و افزایش کاربرد لغات عربی، از ویژگی‌های نثر دوره سامانی است.
(۳) خاقانی و نظامی از جمله شاعران معروف خراسان هستند که سبک شعر فارسی را در سده ۵ و ۶، از دیگر نواحی ایران متمایز ساختند.
(۴) برخی از ویژگی‌های نثر فنی عبارت‌اند از: آوردن آرایه‌های ادبی فراوان و استفاده از اشعار عربی و فارسی و اصطلاحات علمی. این نثر در قرن پنجم رواج یافت و به کمال رسید.

۱۲- کدام گزینه، نادرست است؟

- ۱) در زمان حکومت بایسنقر میرزا هنرمندان، قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند.
- ۲) بابافغانی شیرازی از شاعران تأثیرگذار قرن دهم است و شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.
- ۳) در قرن هشتم هجری، زبان شعر در سروده‌های همه شاعران این قرن، به سستی گرایید.
- ۴) معروف‌ترین شاعران قرن یازدهم هجری عبارت‌اند از: صائب تبریزی، بیدل دهلوی و کلیم کاشانی.

۱۳- «تعداد تشبیه‌ها» در کدام گزینه بیش‌تر است؟

- ۱) مبر آبم اگر گشتم چو ماهی صید این دریا/ که صد چون من به دام آرد کسی کاو می‌کشد شستم
- ۲) دلم بر آتش عشقت بسوخت هم‌چو سپند/ بیا که صبرم از آن خال چون سپند تو نیست
- ۳) گر شکرخایی کنم بر یاد لعلت دور نیست/ زان‌که عمری طوطی شکرستانت بوده‌ام
- ۴) هست چون خال سیاه تو مرا روز سپید/ گشت چون زلف تو آشفته مرا صورت حال

۱۴- در چند بیت آرایه‌ی «تشبیه» وجود دارد؟

- الف) ای برده عارضت به لطافت زه مه سبّق/ دل غرق خون دیده ز مهر رخت شفق
 - ب) خورشید بر زمین زده پیش رخت کلاه/ ریحان در آب شسته ز شرم خطت ورق
 - ج) دینار جسته از زر و رخسار من طلا/ و آن‌گاه از درست رخم کرده سگّه دق (گدایی)
 - د) اشک من است یا می گلرنگ در قدح؟/ یا روی توست یا گل خودروی بر طبق
- ۱) چهار ۲) سه ۳) دو ۴) یک

۱۵- در کدام گزینه هر «چهار پایه‌ی تشبیه» وجود دارد؟

- ۱) به رغبت، نقد جان خود به یار سیم‌بر دادم/ از این سودا پیشیمان نیستم چون زر به زر دادم
- ۲) هست چون خال سیاه تو مرا روز سپید/ گشت چون زلف تو آشفته مرا صورت حال
- ۳) چون خیال تو درآید به عیادت ز درم/ خویش را باز ندانم من مسکین ز خیال
- ۴) چون مرا دیده بر آن آتش رخسار افتد/ آتشم بر دل پر خون جگرخوار افتد

۱۶- همه‌ی آثار زیر متعلق به یک قرن‌اند، به جز

- ۱) از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر که نثری ساده و عالمانه دارد.
- ۲) کتابی که در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شده است.
- ۳) اثری در قالب مثنوی که شاعر در هر فصل آن به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

۴) کتابی که تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عبّاس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه.ق. در بر می‌گیرد.

«بانک سوال موسسه یاوران دانش»

۱۷- در کدام گزینه، به پدیدآورنده‌ی اثر زیر اشاره شده است؟

- «از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود که نثر او در مقدمه‌ی مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.»

- ۱) نجم‌الدین رازی ۲) شمس قیس رازی ۳) حمدالله مستوفی ۴) دولت‌شاه سمرقندی

۱۸- شخصیت معرفی شده در عبارت زیر، با کدام شخصیت در یک قرن می‌زیسته است؟
«خاندان او از افراد بانفوذ حکومت مغولان بود. وی از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی حضور داشت و اطلاعات فراوانی درباره‌ی تاریخ مغولان کسب کرد، که موجب تألیف کتاب ارزشمند او شد.»
(۱) دولتشاه سمرقندی (۲) سلمان ساوجی (۳) شمس قیس رازی (۴) جامی

۱۹- «تقطیع هجایی» کدام یک از گزینه‌های زیر با مصراع «برداشته شب تا به سحر دست دعا من» یکسان است؟
(۱) آخر چه شدش حاصل، زین دربه‌دری عمری
(۲) خواهم که آتش افتد، در شهر آشنایی
(۳) می‌لغزد آن نگاه شتابان به چهره‌ام
(۴) بگذار که چون شمع کنم پیکر خود آب

۲۰- کدام گزینه، یادآور نام اثری از شخصیت معرفی شده در عبارت زیر است؟
«از منشیان و نویسندگان توانا و از عارفان وارسته سده‌ی هفتم هجری است و کتابی دارد در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی.»

- (۱) به رویت نسبتی کردیم گل را / ز شادی در گلستان می‌نگنجد
(۲) ای خداوندی که بر مرصاد جان‌ها حاکمی / جان ما را زین رصدگاه حوادث و ارهان
(۳) خجسته سایه‌ی چتر جهان‌گشای تو را / ر هم‌نشینی خورشید عار می‌آید
(۴) شاهان عجم رزم بدین گونه نکردند / ها دفتر شهنامه و ها نامه‌ی معجم

۲۱- نوع نوشتاری (منظوم یا مثنوی) در کدام اثر متفاوت است؟
(۱) اخلاق‌الاشراف
(۲) جامع‌التواریخ
(۳) لمعات
(۴) المعجم فی معاییر اشعارالعجم

۲۲- در میان آثار زیر، کدام موارد از نمونه‌های گرایش به ساده‌نویسی در «قرن هفتم» اند؟
(الف) تاریخ و صاف (ب) طبقات ناصری (ج) مرصادالعباد (د) تاریخ جهان‌گشا
(۱) الف، ب (۲) ج، د (۳) الف، د (۴) ب، ج

۲۳- در کدام گزینه، هر چهار پایه‌ی «تشبیه» ذکر شده است؟
(۱) امید در شب زلفت به روز عمر نبستم / طمع به دور دهانت ز کام دل بیریدم
(۲) چو غنچه گرچه فرو بستگی ست کار جهان / تو هم‌چو باد بهاری، گره‌گشا می‌باش
(۳) من که از یاقوت و لعل اشک دارم گنج‌ها / کی نظر در فیض خورشید بلند اختر کنم
(۴) گل بر رخ رنگین تو تا لطف عرق دید / در آتش شوق از غم دل، غرق گلاب است

۲۴- در همه‌ی گزینه‌ها «اضافه‌ی تشبیه‌ی» وجود دارد، به جز
(۱) خواب در دیده‌ی عاشق نکشد رخت هوس / سرمه‌ی شعله به چشم نگران دارد شمع
(۲) کس نیست که بر خشکی طبعت نستیزد / گر آتش و گر آب بود دشمن کاغذ
(۳) گویند به صحرای قیامت سحری هست / یارب که جز آن صبح بناگوش نباشد
(۴) بنیاد چشم در گذر سیل نیستی است / خواهی عمارتش کن و خواهی خراب‌گیر

۲۵- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) کفر من است و دین من دیده‌ی نورین من / آن من است و این من نیست از او گذار من
- ۲) بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم
- ۳) چو ماه از عقده‌ی زلفش مگر دارد خسوف آن رخ؟ / که از آغاز تأثیرش زمستان شد بهار من
- ۴) بگردان باده، ای ساقی، چو اندر خیل عشاقی / به من ده شربت باقی، که بیمار خراباتم

۲۶- اثر زیر، متعلق به کدام شخصیت ادبی است؟

- «اثری در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی که نثر آن گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است. علاوه بر این نویسنده در خلال موضوعات کتاب، احادیث، آیات و اشعاری از خود و شاعران دیگر نقل می‌کند.»
- ۱) جلال‌الدین بلخی
 - ۲) خواجه کرمانی
 - ۳) نجم دایه
 - ۴) رشیدالدین فضل‌الله

۲۷- ابیات زیر، متعلق به کدام شاعر قرن هشتم است؟

- «ای دل غم جهان مخور، این نیز بگذرد / دنیا چو هست بر گذر، این نیز بگذرد»
- گر بد کند زمانه، تو نیکو خصال باش / بگذشت از این بسی به سر، این نیز بگذرد»
- ۱) جامی
 - ۲) ابن یمین
 - ۳) فخرالدین عراقی
 - ۴) شاه نعمت‌الله ولی

۲۸- واژه‌های هم‌ی گزینه‌ها به ترتیب، با واژه‌های «رستخیز - مکاشفه - تحوّل - روزنه - بیدل» هم‌وزن‌اند، به جز

- ۱) بادگیر - گداخته - بهاری - عاطفه - ایمان
- ۲) استوانه - مبارزه - زمستان - همه‌مه - خونین
- ۳) امتداد - شکافته - رسیدن - ریخته - تنها
- ۴) انتها - مشاعره - همانا - بارقه - یاری

۲۹- موضوع کتاب «المعجم» چیست؟

- ۱) شناخت معانی واژگان عربی و فارسی
- ۲) سیر و سلوک عارفانه
- ۳) تاریخ پیامبران و خلفای اسلام
- ۴) علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر

۳۰- کدام اثر، «سبک نثر مولانا» را بیشتر و بهتر نمودار می‌سازد؟

- ۱) فیه مافیه
- ۲) مکاتیب
- ۳) مجالس سبعه
- ۴) دیوان شمس

۳۱- «تعداد تشبیه»ها در کدام گزینه، بیشتر است؟

- ۱) چون گریزد از بلا عاشق که آن ابرو کمان / ناوک مژگان به دل‌ها بی‌خبر می‌افکند
- ۲) آتش لعل از رخت در عرق شرم مرد / سیب زنخندان تو دست ز خورشید برد
- ۳) غمزه‌ی او بی‌سبب خوانخواره و دلدوز نیست / غالباً این شیوه از تیر امیر آموخته
- ۴) با لعل بتان سهل مدان دعوی یاقوت / کم نیست دم لاف همان را که جگر نیست

۳۲- در دوره‌ی عراقی کدام شخصیت ادبی «کلیده و دمنه» را به انشای دوره‌ی خود بازگرداند؟

- ۱) امیر علی‌شیر نوایی
- ۲) ملاحسین واعظ کاشفی
- ۳) سیف فرغانی
- ۴) ظهیرالدین بابر

۳۳- در کدام گزینه آرایه «تشبیه» به کار نرفته است؟

- (۱) آسمان گر از خزان درد پامالم کند/ به که سرسبز از بهار عافیت دارد مرا
- (۲) شکر زنجیر جنون بر گردن من واجب است/ مدّتی شد در حصار عافیت دارد مرا
- (۳) صبح محشر شور در عالم فکند و هم‌چنان/ آسمان امیدوار عافیت دارد مرا
- (۴) تا سبو بر دوش دارم از خمار آسوده‌ام/ می‌کشی در زیر بار عافیت دارد مرا

۳۴- سراینده‌ی رباعی زیر، در چه سالی و در چه شهری دار فانی را وداع گفت؟

- «کسی نیست که تا بر وطن خود گرید/ بر حال تباه مردم بد گرید
دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود/ امروز یکی نیست که بر صد گرید»
- (۱) ۶۳۵ ه.ق. در اصفهان (۲) ۶۳۳ ه.ق. در اصفهان (۳) ۶۳۵ ه.ق. در نیشابور (۴) ۶۳۳ ه.ق. در نیشابور

۳۵- کدام گزینه با بیت «من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست/ کی طمع در گردش گیتی دون پرور کنم؟» تناسب معنایی دارد؟

- (۱) بگویند آخر ای یاران بدان خورشید عیاران/ که چندین بر سبک‌باران نشاید سر گران کردن
- (۲) آرزو می‌کنم شمع صفت پیش وجودت/ که سراپای بسوزند من بی‌سر و پا را
- (۳) دل ما سلطنت فقر به سامان ندهد/ ده ویرانه ما باج به سلطان ندهد
- (۴) چوگان مشو که از تو خورد زخم بر دلی/ تا هم‌چو گوی بی‌سر و پا می‌توان شدن

۳۶- کدام اثر در قالب نثر و نظم و درباره‌ی «سیر و سلوک عارفانه» نوشته شده است؟

- (۱) تحفة الاحرار (۲) المعجم (۳) لمعات (۴) مرصادالعباد

۳۷- در کدام گزینه، همه‌ی «ارکان تشبیه» ذکر شده است؟

- (۱) چو دجله گشت کنارم در آرزوی شبی/ که باد صبحدم آرد نسیم بغداد م
- (۲) اگر روم بدود اشک و دامنم گیرد/ که از کمند محبت کجا توانی جست؟!
- (۳) ز آتش عشق تو آن سوز که در باطن ماست/ ظاهر آن است که بر اهل خرد ظاهر نیست
- (۴) لب‌ت تا در شکفتن لاله‌ی سیراب را ماند/ دلم در بی‌قراری چشمه‌ی مهتاب را ماند

۳۸- ابیات زیر، متعلق به کدام شخصیت ادبی است؟

- «در اقصای گیتی بگشتم بسی/ به سر بردم ایام با هر کسی
تمتع به هر گوشه‌ای یافتم/ ز هر خرمنی خوشه‌ای یافتم»
- (۱) عبدالرحمان جامی (۲) سلمان ساوجی (۳) سعدی شیرازی (۴) ابن یمین

۳۹- همه‌ی شخصیت‌های ادبی زیر در حمله‌ی مغول به قتل رسیدند، به جز

- (۱) کمال‌الدین اسماعیل (۲) فریدالدین عطار نیشابوری (۳) فخرالدین عراقی (۴) نجم‌الدین گبری

۴۰- در همهی گزینه‌ها به «شهرهای عراق عجم» اشاره شده است، به جز

- ۱) اگرچه زاده‌ی هندم فروغ چشم من است/ ز خاک پاک بخارا و کابل و تبریز
- ۲) آب و هوای فارس عجب سفله‌پرور است/ کو هم‌رهی که خیمه از این خاک برکنم
- ۳) سرد است زهر عقرب و از بخت من مرا/ تب‌های گرم زاد زهر جفای ری
- ۴) تو از همدانی و ولیکن همه‌دان نه/ از ما شنو ای دوست که سرّ همه دانیم

